

DOPIS MAGISTRA ŘÁDU VŠEM FRANKOFONNÍM PROVINCIÍM (K 6. MEZINÁRODNÍMU SETKÁNÍ DOMINIKÁNSKÉ RODINY)

Drahé sestry a bratři,

sejdete se v listopadu na 6. mezinárodním setkání. Jeho námět vystihuje jádro dominikánského poslání: „Jdi a kaž!“ Tento příkaz je pro nás výzvou k statečnému vykročení v důvěře v dominikánské poslání. Chtěl bych se s Vámi podělit o několik úvah do případné diskuse. Shrnuji je do pěti otázek, jež dále následují.

JDI (Ale kam?)

Ježíš posílá učedníky „Jděte“, a podobně i svatý Dominik. Vše začíná pohybem do neznáma, do cizích zemí, s možná nepochopitelnou a tedy i našemu chápání vzdálenou kulturou, včetně té duchovní. Jít. Ale ke komu? Do jakého prostředí, k jakým lidem jsme to vyzývání vykročit? Jaké jsou zvláštní úkoly a zvláštní řádové charisma? Jaké zvláštní potřeby máme uspokojovat, hlad a žízeň po slově Božím? Svatý Dominik vysílal bratry do měst a na university a snil o evangelizaci vzdálených zemí. Je to námět k zamyšlení pro nás, kde je třeba hledat místa pro současnou aktivitu.

Chtěli bychom krátce upozornit na některé možnosti v prostředí, v němž jeden každý z vás žijete. Vidíme dezorientovanou mládež, která hledá sebe sama a svou sociální příslušnost a identitu. Je to celosvětový problém: ukázat mládeži smysl života je nesmírně těžké. Jsou zde bariéry etické, nevyhneme se otázkám spojeným s prahem mezi životem a smrtí, budeme se potýkat s vysvětlením biblických zpráv o stvoření, které bývají tak často zjednodušovány. A přece máme možnost takřka dnes a denně vidat lidi nejrůznějších věkových kategorií, jak jsou přitahováni novými náboženskými skupinami a směry, které hledají cestu ke štěstí, avšak ne vždy v odpovídající spirituální hloubce. Slyšíme novokřtěnce vypovídat mnohdy prapodivně o křesťanství, vidáme je pak po doznění jakési euforické vlny odpadat od víry. Vidíme skupiny, snažící se vypořádat s otázkami křesťanství, které jsou pro ně nepochopitelné, skupiny plné dobré snahy, které se však nemají kam obrátit, aby se jim zprostředkovalo pochopení mysterií na vhodné úrovni.

A vy bratři a sestry, co vidíte a slyšíte, kdo a kam Vás vysílá na cestu kázat? Máte snad podrobně rozplánován itinerář – směr cesty? Usilujte o rozvoj schopnosti osobní přizpůsobivosti naléhavým okamžitým potřebám doby a snažte se, abyste neustrnuli!

KÁZAT (Ale co?)

Nemluvte nikdy naprázdno. Važte slova i gesta tak, aby přinášela naději. To znamená, že v každé konverzaci budete uvážliví a jemní. Na cestách mějte na paměti, že v různých krajích panují také různé zvyky, což je samo o sobě citlivé téma. Naše kázání je vedeno hlásáním, naplňováním a uskutečňováním pravdy. Tato snaha hledat a hlásat pravdu může uspokojovat nás samé, ale za určitých okolností již méně potěší ty, ke kterým jdeme onu pravdu hlásat. Blížíme se k rozporu mezi

poznáním, co je pravda a co veřejně proklamované mínění. Rozporu mezi tím, jaký je můj vlastní způsob myšlení a tím, co ode mne očekávají druzí v mém okolí. Máme svou představu, svou víru, odvahu, svou schopnost chápat pravdu, hlásat lásku a pochopení pro mínění druhých, svou představu o tom, jak si pomáhat a chápat se navzájem. Každá z těchto otázek by mohla být dalekosáhle vysvětlována a rozebírána, každou postupně stále lépe chápeme s přibývajícimi léty praxe a narůstajícími zkušenostmi. Ale uvědomujeme si, že nehlasáme nepochopitelné? Základem naší práce je Písmo, které nás má provázet na všech cestách. Jak vést dialog a jak přibližovat víru? Je třeba poněkud přehodnotit a přepracovat teologický přístup a pohled na naše poslání, jak se to domnívá svět, který nás obklopuje? Jsou zde nebezpečí herezí: fundamentalismus, který trvá na detailech a doslovném znění textu Bible i přesto, že je mnohdy evidentní, že jde o sdělení obrazná, v duchu orientální obrazné výpovědi. Je tu nebezpečí postmoderního bludu, který je opačným extrémem a pojímá vše jako relativní s tím, že Písmo prý ani nelze hlásat pravdivě.

Náš úkol tkví v nalezení míry odpovědnosti a věrnosti, které nás učiní skromnějšími a vnímavějšími k názorům druhých a naučí nás dialogu, ve kterém bude odhalena společným lidským úsilím a společným hledáním pravda v nedílném spojení s milostí Boží. Míra udělené milosti Boží je totiž úměrná vynaloženému společnému úsilí.

Kázat, znamená vstupovat do dialogu s otázkami a odpovědí. Předpokladem je umění naslouchat, umění vytvořit příznivé podmínky pro dialog, znalost obtížných otázek dneška, s nimiž se víra musí vypořádat. Jednou z nich je i hlásání představy, resp. zprostředkování obrazu Boží tváře, a to jak sobě navzájem, tak i světu. Umění mluvit o každodenních otázkách života v pohledu víry, výběr morálních přístupů a postojů, vztah k utrpení a radosti, to jsou stěžejní body v našem životě, pomocí kterých sami zprostředkujeme Boží tvář světu. Jsou to série vzájemně neuspořádaných zkušeností z každodenního života, které ve světle evangelia umožňují druhým, aby se přibližovali tajemství stvoření. Ale kázat, to znamená také hovořit o křesťanském společenství, o společném životě skrze univerzální, ale i konkrétní, lokální realitu. Kázat, to znamená také umět si střežit své vnitřní místo ticha, v němž prožíváme ono „mluv, tvůj služebník slyší a je připraven“. Je to i cesta oběti, cesta postu, a cesta kontemplace.

Kázat, to znamená vydávat se plně, ale i poslouchat, diskutovat, ptát se a odpovídat, doprovázet. Jak vy vidíte z tohoto úhlu své konkrétní poslání ve světě? Jaká volit slova? Jaké překážky máte v cestě?

JDI A KAŽ (Ale s kým?)

Kázat, to znamená svědčit i životem o Bohu. Pro svatého Dominika to bylo cosi významnějšího než jen prokazovat milosrdenství. Slova, která užíváme, by měla upřímně a do hloubky vyjadřovat smysl bez dvojsmyslu a konotace. Ale jak mluvit třebas dnešnímu světu o naději? Dnešní utilitárně zaměřený svět se zajímá především o techniku, vědy a filozofii a žádá rigorózní přesnost. Slova s tajemným zvukem, a vůbec pojem „tajemství“, jsou slova, která jaksi „netáhnou“. Kritické obecné mínění je koncentrováno na zprostředkování takového dialogu, který přináší pokud možno okamžitý užitek (nové technologie, bezztrátové výrobní postupy, možnosti dalšího, ekonomičtějšího využití hmoty...).

Svatý Dominik posílal po dvou. Vystihovalo to víc, když prikazoval „Jděte“, než kdyby řekl individuálně: „Jdi!“ Nové projekty dominikánské práce vycházejí zásadně z kolektivních přístupů. Kázat je víc než individuální práce. Je to počátek vzniku společenství. Nevytváříme společenství z ekonomických utilitaristických důvodů, ale proto, abychom mohli více diskutovat o možnosti lepší práce a o společné cestě a práci. Vzájemným bratrstvím jsme pak zavázáni k tomu, abychom světu hlásali radostnou zvěst, evangelium. Toto bratrství se má uskutečňovat v pluralitě služeb. Skrze ně

máme možnosti plně chápat a prožívat svůj apoštolát. Zveme vás nyní v rámci 6. mezinárodního setkání ke společnému zamyšlení nad novými možnostmi, necht' nikdo není v apoštolátu izolován a necht' každý nabídne své zkušenosti. Má to význam jak při vzájemné výměně zkušeností, tak pro hlubší osvětlení vlastního poslání řádu v současných podmínkách doby.

Máme v dominikánské rodině velkou šanci, neboť můžeme počítat s podporou otců, bratří, sester, laiků, mnichů a mnišek, kteří všichni nesou pečeť ducha svatého Dominika. V budoucnu se rýsuje nová spolupráce nejen skrze vzájemná přátelství a individuální vzájemnou osobní pomoc, ale skrze konkrétní podíl na kazatelské službě. Tím, že společně vyjdeme do nových zemí a budeme hlásat naději a milosrdenství, vznikne naléhavá potřeba angažovanosti všech.

Je dobře, že ono „Jdi a kaž!“ se naplňuje. Učme se a připravme projekty, hledejme cesty, jak přizpůsobit společný život, jak nalézat u pramenů tradice řádu nové výrazy pro sdělování zkušeností a jak si stanovit cíle tak, abychom byli schopni je plnohodnotně realizovat, abychom zůstali vnímaví k změnám času, kontextu apod.

Jak a komu chcete kázat? Jak zajistíte vhodné podmínky pro dosažení cíle, který jste si stanovili? Kdo půjde kázat kam a proč?

JDI A KAŽ (Ale co studium, zkušenosti a vzdělání?)

Studium je pro dominikána speciální záležitost. Mnozí z Vás možná právě studují, mnozí právě končí. Jste plni očekávání, plánů a nadšení. Jak uskutečníte vazby mezi svou apoštolátskou angažovaností a životem, naplněným studiem? Což jedna forma práce nesytí v tomto případě druhou? Je to možná vnitřní hra o rovnováhu, ale podle našeho názoru je prioritní život pro společenství, který nás stále formuje a který nám nabízí perspektivy a dává zkušenosti. Na toto téma ale byl již vydán samostatný dopis magistra řádu, který zde nebudeme opakovat. Lze si jej vyhledat a přečíst.

Co je pro začátek i pokračování v kazatelské práci pro dominikána nejdůležitější? Jak udržíte krok a čím hodláte posilovat své studijní úsilí?

JDI A KAŽ (Ale jakým způsobem?)

Protože známe nadšení i únavu v naší kazatelské apoštolátské práci, hledáme společně i cesty, jak oživit spiritualitu, jak spojit úsilí na společné cestě, jak vést účelný dialog. Spiritualita dominikána může být nazírána jako obecná i zvláštní. Já sám cítím potřebu klást důraz na hledání způsobů, jak žít pro druhé a s druhými a jak se přibližovat spolu s nimi mysteriu stvoření. Jak jim zprostředkovávat Boží poselství, jak o Bohu přístupnou formou hovořit. Na této cestě máme mnoho příkladů z historie řádu, Kateřinu Sienskou, Bartoloměje de Las Casas, Anežku z Langeacu, Marii Poussepin, Lacordaira, Lagrangea a další. Jaká spiritualita a poslání bude oporou pro vaši konkrétní kazatelskou práci? Který ze světců vás konkrétně může inspirovat?

Řád od vás očekává, že objevíte ještě více především sami sebe. A s vašimi zvláštními dary, které jste od Pána přijali a s nadějí, představami a citlivou vnímavostí a obětavostí se pustíte do díla opravdu všeobecného, tj. katolického, dokonce by se dalo říct univerzálního, v rámci nového přínosu doby a nové generace, která je zdrojem rodící se nové kultury. Možná, že jste zatím plně nerozvinuli své osobní charisma. Udělejte to co nejdříve v konfrontaci a dialogu s ostatními a ve snaze společně a tedy i přesněji definovat nové poslání řádu podle přání svatého otce Dominika, abyste naplnili ono „Jděte a kažte!“

Přejeme Vám, aby setkání bylo radostné a plodné. Těšíme se na nové poznatky a na Vaše nápady.

S přátelským pozdravem ve svatém otci Dominiku

Daniel CADRIN OP
asistent magistra

Timothy RADCLIFFE OP
magistr Řádu bratří kazatelů

*časopis dominikánské rodiny (Růža) 12/1996
překladatel neuveden*